

گزارش «فرهیختگان» از تحولات ۷ سال اخیر صنعت لوازم خانگی ایران

رشد ۲ برابری تولید در دورهٔ تحریم

پانلذ رحیمی
خبرنگار گروه اقتصاد

در هفته‌های اخیر یک موج خبری علیه‌صنعت لوازم خانگی به‌راه افتاده. پرواضح است که‌صنعت لوازم خانگی در ایران به‌لحاظ کمی و کیفی، بی‌عیب و نقص نیست، اما‌بدون در نظر گرفتن واقعیت‌های تولید داخلی و یک‌دهه تحریم‌های ظالمانه علیه کشور مان، نقد یا تخریب یک‌طرفه می‌تواند ضربه مهلکی به این صنعت وارد کند. در فضایی که کشور با تحریم‌های شدید، محدودیت‌های ارزی و مشکل ورود فناوری‌های روز و سرمایه‌گذاری خارجی روبه‌روست، تولید لوازم خانگی در کشور نه‌تنها متوقف نشده، بلکه آمارهای وزارت صمت نشان می‌دهد طی ۵ یا ۶ سال اخیر تولید محصولات اصلی این صنعت تقریباً دو برابر شده است، به طوری که تولید تلویزیون، ماشین لباسشویی و یخچال از حدود ۵/۳ میلیون دستگاه در سال ۱۳۹۶ و ۷/۲ میلیون دستگاه در سال ۱۳۹۷ (سال شروع تحریم‌ها) به ۶ تا ۶/۳ میلیون دستگاه در سه سال اخیر رسیده است. این رشد در شرایطی رقم خورده که ایران از سال ۹۷ با خروج آمریکا از برجام، با چالش‌های زیادی مواجه شد، خروج شرکت‌های خارجی همکار از بازار لوازم خانگی ایران، افزایش قاچاق برندهای کره‌جنوبی به‌کشور، محدودیت‌های ارزی و فناوری، همه و همه می‌توانستند این صنعت را از نفس بیندازند؛ اما با وجود همه‌کاستی‌ها، تولیدکنندگان داخلی توانسته‌اند بازار را حفظ کنند، اشتغال ایجاد کرده و در برخی شاخص‌ها با برندهای بین‌المللی رقابت کنند.
نسرین اجاقی، مدیر انجمن صنایع لوازم خانگی به‌تازگی در گفت‌وگویی از کاهش ارزی‌ری تولید لوازم خانگی از ۷ میلیارد دلار به کمتر از ۱/۵ میلیارد دلار خبر داد؛ یعنی طی سال‌های اخیر ارزی‌ری این صنعت ۸۰ درصد کاهش یافته است. او همچنین گفته است امروز بیش از ۷۰ درصد نیاز کشور توسط برندهای داخلی تأمین می‌شود. در گروهایی مثل یخچال فریزر و ماشین لباسشویی، این سهم به ۹۰ درصد رسیده است.

رشد ۲ برابری تولید لوازم خانگی در دورهٔ تحریم

بررسی روند تولید لوازم خانگی طی دوده گذشته نشان می‌دهد که بازار ایران از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۳، تحولات چشمگیری را پشت سر گذاشته است. در این بازه، سه گروه اصلی لوازم خانگی یعنی ماشین لباسشویی، یخچال و فریزر و انواع تلویزیون افزایش قابل توجهی را به‌ویژه پس از برقراری تحریم‌ها علیه ایران در سال ۹۶ تجربه کرده‌اند. در ابتدای دهه ۱۳۸۰، میزان تولید هر سه گروه کالایی یعنی ماشین لباسشویی، یخچال و فریزر و انواع تلویزیون روندی آرام رو به رشد داشت. تولید تلویزیون از حدود ۹۴۶ هزار دستگاه در سال ۱۳۸۰ به بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار دستگاه در سال ۱۳۸۲ رسید و تولید یخچال و فریزر نیز در همین سال‌ها با افزایش تقاضا تایش از یک میلیون ۲۰۰ هزار دستگاه رشد کرد. تولید ماشین لباسشویی نیز از کمتر از ۳۰۰ هزار دستگاه در سال ۸۰ به حدود ۶۶۳ هزار دستگاه در سال ۸۲ رسید. این دوره را می‌توان دوران ثبات نسبی تولید و بازار و رشد دانست؛ زمانی که واردات برندهای خارجی نیز جریان

تازه‌ترین آمار از میلیونرهای دنیا نکات قابل تأملی دارد

نسل Z پولدارها از شرق می‌آیند

مؤسسه سرمایه‌گذاری و بانک سوئسی UBS از سال ۲۰۱۰ به‌صورت سالانه گزارشی تحت‌عنوان «ثروت جهانی» منتشر می‌کند. بر اساس گزارش شرکت، در سال ۲۰۲۴ ثروت جهانی پس از افزایش ۴٫۲ درصدی در سسال ۲۰۲۳ حدود ۴٫۶ درصد رشد کرده و بیش از ۴۷۰ هزار میلیارد دلار رسید. بر اساس این گزارش، سوئیس همچنان در صدر فهرست میانگین ثروت به ازای هر بزرگسال در سطح بازار انفرادی قرار دارد و پس از آن ایالات متحده، هنگ‌کنگ و لوکزامبورگ قرار دارند. دانمارک، کره جنوبی، سوئد، ایرلند، لهستان و کرواسی بیشترین افزایش در میانگین ثروت را ثبت کردند و همگی با نرخ دورقمی (در مقایسه با ارزهای محلی) رشد کردند. این گزارش نشان می‌دهد در طول ۲۵ سال گذشته، افزایش قابل توجه و مداومی در ثروت در سراسر جهان، چه به طور کلی و چه در هر منطقه اصلی به صورت جداگانه، رخ داده است. کل ثروت از سال ۲۰۰۰ با نرخ رشد مرکب سالانه ۳٫۴ درصد افزایش یافته و به ۴۷۰ هزار میلیارد دلار در سال ۲۰۲۴ رسیده است. این گزارش نتایج قابل تأملی دارد. ازجمله اینکه گرچه سهم شرق آسیا در سرانه ثروت جهان به اندازه آمریکای شمالی و بخشی از اروپا نیست؛ اما طی یک دهه اخیر تعداد میلیون‌های شرق آسیا با رشد ۷ برابری در مقابل رشد ۲ تا ۳ برابری کشورهای توسعه‌یافته سنتی، خود را به رخ کشیده‌اند. بر اساس این داده‌ها، نسل جدیدی از ثروتمندان در حال رشد هستند که علاوه بر شرق آسیا و هند، حتی بخشی از آن‌ها سهم ترکیه و امارات شده است.

۴۸ درصد از ثروت ۴۷۰ هزار میلیارد دلاری جهان در اختیار ۲ درصد

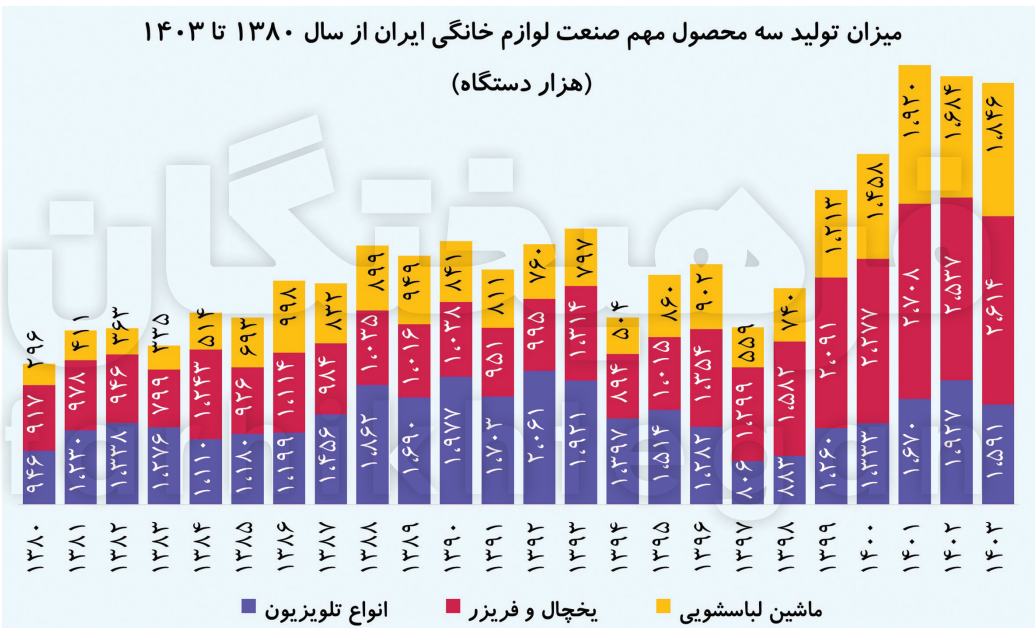
براساس اطلاعات ارائه‌شده از سوی موسسه تحقیقاتی کردیت سوئیس، کل ثروت جهان تا انتهای سال ۲۰۲۴ به ۴۷۰ هزار میلیارد دلار رسیده است. براساس این گزارش، از ثروت ۴۷۰ هزار میلیارد دلاری در سال ۲۰۲۴، بیش از ۴۸ درصد از آن یا معادل ۲۲۶ هزار میلیارد دلار در اختیار تنها ۱٫۶ درصد از جمعیت جهانی (۶۰ میلیون نفر) قرار دارد. حدود ۳۹٫۲ درصد از ثروت جهان معادل ۱۸۴ هزار میلیارد دلار در اختیار ۱۶ درصد از افراد یا معادل ۶۲۸ میلیون نفر است. در رتبه سوم، نزدیک به ۱٫۶ میلیارد نفر از جمعیت جهان ۱۲٫۱ درصد از ثروت جهانی معادل ۵۷ هزار میلیارد دلار را در اختیار خود دارد. در نهایت، بیش از ۱/۵ میلیارد نفر معادل ۴۱ درصد از جهان نیز تنها بیش از نیم درصد از ثروت جهان یا معادل ۲٫۷ درصد از ثروت جهانی را به خود اختصاص داده‌اند.

جغرافیای زندگی میلیونرها در سال ۲۰۲۴

براساس آخرین گزارش ثروت جهانی، نگاهی دقیق به کشورهای مختلف نشان می‌دهد که ایالات متحده تاکنون میزبان بیشترین تعداد میلیونرهای در جهان بوده است. این کشور در سال ۲۰۲۴ ۲۳۰۲۴ میلیون و ۸۳۱ هزار میلیونر داشته است که معادل ۳۹٫۷ درصد از کل میلیونرهای جهان است. این تعداد بیش از چهار برابر تعداد میلیونرهای چین (که در رتبه دوم قرار دارد) و بیشتر از مجموع تعداد میلیونرهای فرانسه، انگلیس، ژاپن، کانادا، ژاپن و استرالیا است. چین با ۶ میلیون و ۳۲۷ هزار میلیونر در رتبه دوم و فرانسه با ۲٫۱ میلیون و ۸۹۷ هزار میلیونر سوم است.

پس از آن ژاپن، آلمان و انگلیس قرار دارند. کانادا و استرالیا هر دو حدود دو میلیون، میلیونر دارند. ایتالیا، کره جنوبی، هند و اسپانیا همگی بین ۱٫۴ تا ۱٫۲ میلیون نفر در این دسته قرار دارند. سوئیس آخرین کشور با بیش از یک میلیون میلیونر است. در آمریکای لاتین، برزیل با تقریباً ۲۳۳ هزار میلیونر، بالاترین تعداد میلیونرها را ثبت کرده است، در حالی‌که مکزیک نیز فاصله چندانی با آنها ندارد. در منطقه آسیا-اقیانوسیه، تایوان نزدیک به ۷۶۰ هزار میلیونر و هنگ‌کنگ ۶۴۷ هزار میلیونر دارند که تقریباً دو برابر سنگاپور است. در خاور میانه، عربستان سعودی با تقریباً ۴۴۰ هزار میلیونر در صدر جدول قرار دارد و پس از آن امارات متحده عربی با ۲۴۰ هزار و ۷۰۳ میلیونر در رتبه ۱۸۶ هزار میلیونر قرار دارند. در مجموع، گزارش موسسه سوئسی ۶۰۰ میلیون میلیونر را در سراسر جهان بررسی کرده که تقریباً یک‌مالتک ۲۲۶ هزار و ۴۷۰ هزار میلیارد دلار دارایی هستند.

گزارش «فرهیختگان» از تحولات ۷ سال اخیر صنعت لوازم خانگی ایران

رسیده؛ رشدی بیش از سه‌برابر در کمتر از شش سال. تولید یخچال و فریزر نیز با جهشی مشابه از حدود ۱٫۳ میلیون دستگاه به بیش از ۲٫۶ میلیون دستگاه افزایش یافت. تولید تلویزیون‌ها هر چند پس از سال ۱۳۹۷ رشد نسبی داشت، اما هرگز به سطح پیش از تحریم بازنگشت. در حالی‌که تولید تلویزیون در سال ۹۷ به حدود ۸۰۶ هزار دستگاه بود، به یک میلیون و ۵۹۱ هزار دستگاه در سال ۱۴۰۳ رسیده است. همچنین مجموعا در سه سال اخیر چیزی در حدود ۵ میلیون دستگاه تلویزیون تولید شده است. در مجموع، داده‌های دو دهه اخیر نشان می‌دهد که بازار لوازم خانگی ایران پس از یک دوره رکود ناشی از تحریم، اکنون به مرحله‌ای از احیای تولید داخلی و رشد ظرفیت صنعتی رسیده است.

کاهش ۸۰ درصدی ارزی‌ری لوازم خانگی

گفته شد که صنعت لوازم خانگی ایران بی‌عیب و نقص نیست، اما نقد یک‌طرفه هر صنعتی، نقد نصفانه‌ای نیست و باید این نقد جامع و با لحاظ همه شرایط (از محدودیت‌های ارزی گرفته تا محدودیت ورود فناوری و محدودیت جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ...) باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد، صنعت لوازم خانگی با همه چالش‌هایی که در دوره تحریم داشته، توانسته قدم‌های بزرگی برای افزایش کمی و کیفی خود بردارد.

نسرین اجاقی، مدیر انجمن صنایع لوازم خانگی اخیرا در گفت‌وگویی می‌گوید: «در

سال ۱۳۹۷ بیش از ۷ میلیارد دلار صرف واردات لوازم خانگی به کشور می‌شد، در حالی‌که امروز واردات قطعات مورد نیاز صنعت کمتر از ۱٫۵ میلیارد دلار ارزی‌ری دارد. در شش ماهه نخست امسال، صنعت لوازم خانگی حتی بدون دریافت ارز رسمی توانسته خطوط تولید خود را حفظ کند. این در حالی است که برندهای خارجی در اولین تغییر شرایط سیاسی کشور راترک کردند. در دهه ۹۰ بیش از ۸۰ درصد بازار لوازم خانگی در اختیار واردات بود، اما امروز بیش از ۷۰ درصد نیاز کشور توسط برندهای داخلی تأمین می‌شود. در گروه‌هایی مثل یخچال فریزر و ماشین لباسشویی، این سهم به ۹۰ درصد رسیده است.»

جهش اشتغال در لوازم خانگی

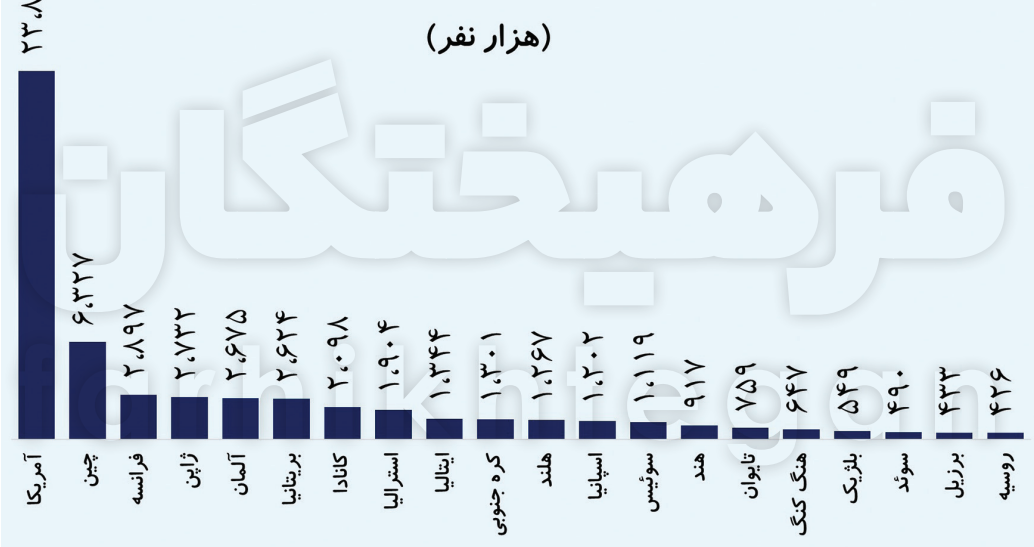
یکی از دستاوردهای توسعه صنعت لوازم خانگی، افزایش چشمگیر تعداد شاغلان این صنعت و توسعه صنایع مکمل و وابسته به این زنجیره بوده است. اجاقی درباره عمق ساخت داخل هم می‌گوید: «میانگین داخلی‌سازی در صنعت لوازم خانگی به حدود ۷۰ درصد رسیده است. در محصولات گازسوز مانند اجاق گاز، این رقم به ۱۰۰ درصد و در یخچال‌فریزر به ۷۰ درصد می‌رسد. به گفته‌وی، در حال حاضر حدود ۶۰۰ واحد تولیدی فعال در این صنعت وجود دارد و نزدیک به ۳۰۰ هزار نفر به‌طور مستقیم و بیش از یک میلیون نفر به‌صورت غیرمستقیم در آن مشغول به کارند. این سطح از تولید و اشتغال سالانه حدود ۵ میلیارد دلار صرفه‌جویی ارزی برای کشور به همراه دارد به گفته اجاقی، نسبت دادن انحصار یایی کیفیتی به صنعت لوازم خانگی، نادیده‌گرفتن زحمات صدها واحد تولیدی و هزاران نیروی متخصص است.

میزان رضایت از محصولات ایرانی

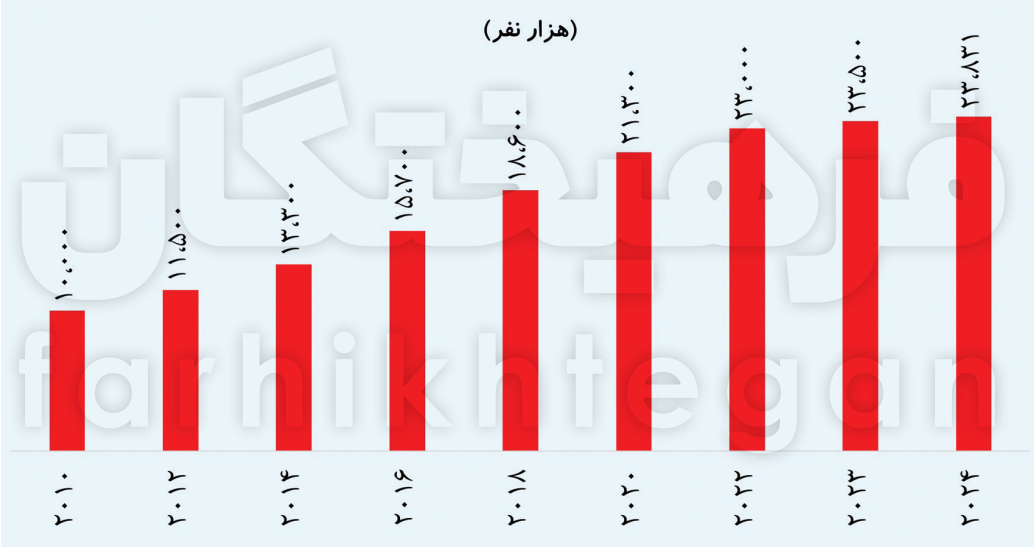
مدیر انجمن صنایع لوازم خانگی در گفت‌وگویی اخیر خود می‌گوید واقعیت این است که تولیدکننده داخلی، در شرایط دشوار اقتصادی بار سنگین تأمین بازار را بر دوش کشیده است. برای تداوم این مسیر، سه اقدام ضروری است: مبارزه جدی‌تر با قاچاق، ثبات در سیاست‌های ارزی و حمایت هدفمند از تأمین قطعات نیمه‌ساخت. در صورت تحقق این موارد، صنعت لوازم خانگی می‌تواند نه‌تنها بازار داخلی را حفظ کند، بلکه سهم قابل توجهی در صادرات منطقه‌ای به دست آورد.

او همچنین افزود: «قاچاق لوازم خانگی بیش از ۲ میلیارد دلار در سال برآورد می‌شود؛ کالاهایی که بدون خدمات پس از فروش، بدون پرداخت عوارض و با قیمت پایین‌تر وارد بازار می‌شوند و رقابت ناعادلانه‌ای را علیه تولیدکنندگان قانونی رقم می‌زنند. بر اساس نظرسنجی وزارت صمت، میزان رضایت مصرف‌کنندگان از محصولات ایرانی به حدود ۸۰ درصد رسیده است. امروز در شاخص‌هایی مانند دوام، مصرف انرژی و خدمات پس از فروش، برندهای داخلی با برندهای ک‌ره‌ای و اروپایی رقابت می‌کنند. در فناوری‌ای خاص مانند پنل‌های OLED یا کمپرسورهای هوشمند فاصله‌ی فاصله وجود دارد، اما با ورود شرکت‌های دانش‌بنیان و سرمایه‌گذاری‌های جدید این فاصله در حال کاهش است.»

تعداد میلیونرها در سال ۲۰۲۴ به تفکیک کشورهای برتر

تعداد میلیونرها در ایالات متحده آمریکا از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴

تعداد میلیونرها در کشورهای منتخب اروپایی و آسیایی از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴

